

**SANDs høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Ændring af reglerne om sociale akuttillbud, reglerne vedrørende klageadgang ved bortvisning fra herberger m.v. samt udvidelse af muligheden for handlekommuneskift for borgere på herberger m.v.)**

SAND – De hjemløses landsorganisation takker for høringsskrivelsen. Vi har delt vores besvarelse op i de 3 dele lovforslaget består af.

**1. Hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lederen af et akuttillbud kan tilbyde op til tre overnatninger på akuttillbud**

Det er en god idé at lade kommunerne kunne tilbyde overnatninger på et akuttillbud til borgere med et behov for det.

Vi vil dog benytte lejligheden til at påpege kommunernes generelle tøven med at visitere borgere til et § 107 tilbud efter Serviceloven – med mindre borgeren kommer fra et § 110 tilbud og derfor er refusionsberettiget. Der er oftest uforholdsmæssige lang sagsbehandlingstid på visitationen til et § 107 tilbud og der er kommuner, der har ulovlige ventelister på § 107 tilbud. Derfor kan det være svært for et akuttillbud at videregive en borger til et § 107 tilbud indenfor 3 dage.

Ministeriet bør lave initiativer der forkorter sagsbehandlingstiden og sikre at der ikke er ventetid på at flytte ind på et § 107 tilbud, og på et § 108 tilbud, for den sags skyld.

**2. Fjernelse af borgerens ret til at klage over bortvisning fra herberger m.v.**

Det er en dårlig idé at fjerne hjemløses ret til at klage over bortvisning fra herberger og forsorgshjem. Vi har sammen med Stenbroens jurister nøje redegjort for hvorfor i et brev til Social – og boligministeren d. 26. oktober 2023. Det vedhæftes høringssvaret.

De argumenter er stadig valide. Her et udpluk:

- Borgerens mulighed for at klage over en bortvisning, står ikke i vejen for at herbergslederen kan opsætte generelle regler for botilbuddet eller for, at herbergslederen kan bortvise beboere og på denne måde varetage sit personales og beboernes sikkerhed.
- Det er af stor betydning for udsatte borgeres retssikkerhed og værdighed, at der er mulighed for *efterfølgende* at klage over en bortvisning og få taget stilling til, om afgørelsen var lovlig.
- Herberger er lavtærskelstilbud for de allermest udsatte borgere i Danmark. Det er borgere som ofte har stof- og alkoholbrug, psykiske lidelser og voldsomme traumer, hvilket kan medføre en adfærd, som for nogen kan virke ubehagelig og utryk. Denne gruppe opholder sig ofte på herberger, fordi der ikke er andre steder, som kan rumme dem og deres komplekse udfordringer. Det er derfor afgørende, at tilbuddenes inklusionskriterier for indskrivning ikke også bliver eksklusionskriterier på de samme botilbud gennem en bortvisningspraksis, der ikke kan efterprøves.

**Lovforslaget ændrer hverken praksis ved udskrivning eller retstilstanden**

Begrundelsen for at fjerne klagemuligheden ved bortvisninger er mildest talt mærkværdig: *"Dette er begrundet i, at en bortvisning er en mulighed, som boformslederen har i forhold til at kunne reagere straks og uden unødigt ophold, hvis en beboer f.eks. udøver vold, optræder stærkt truende, eller på anden grov måde, selv inden for de vide rammer, der nødvendigvis må være på et herberg mv., har handlet på en måde, der er uforeneligt med fortsat ophold på herberget mv."*

Boformslederen har den mulighed i dag. Den bliver hverken forbedret eller forringet af at fjerne klageadgangen.

Selvom du i fremtiden ikke ville kunne klage over bortvisningen, skal boformeslederen stadig begrunde afgørelsen overfor borgerens hjemkommune og overfor den udsmidte beboer, hvis denne ønsker det. Den eneste forskel vil være, at borgeren ikke kan få en uafhængig instans til at vurdere om de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, proportionalitet og ligebehandlingsprincippet er opfyldte.

Netop denne forvaltningsretlige grundsætning vil blive misrøgtet, hvis klageretten over bortvisninger fjernes.

SAND bliver kontaktet ca. 1 gang om ugen af herbergspersonale, der spørger hvordan loven på hjemløseområdet skal fortolkes. Det giver os en god fornemmelse af hvad der sker på boformerne. Men deres henvendelse er også et udtryk for at det er utydeligt, hvad der sker på området og et signal om at boformerne ikke er klædt på til at forvalte den magt de har.

F.eks. ser vi boformer, der afviser hjemløse på baggrund af tidligere indskrivinger, hvor borgere er blevet bortvist fra enten det aktuelle herberg eller fra et andet herberg. Episoder der ligger år tilbage om som derfor ikke kan give et retvisende øjebliksbillede af den hjemløses behov for hjælp og støtte. Og som ikke må bruges i vurderingen af om borgeren er målgruppe for tilbuddet.

SAND har igennem flere år været i dialog med SBH og LOCHI om vigtigheden af at få en praksis på området; for at finde ud af hvornår det er rimeligt og hvornår det er urimeligt at smide folk ud. Det kan kun lade sig gøre at fastlægge en rimelig praksis, hvis der er en velbeskrevet klagemulighed og en velfungerende klageinstans. Hverken det ene eller det andet er tilfældet i dag, men burde være en prioriteret opgave for en lovgivende magt, der værdsætter grundlæggende retsstatslige principper.

### **3. Mulighed for, at borgeren kan skifte handlekommune under ophold på herberger m.v.**

SAND finder den foreslåede tilføjelse om handlekommuneskift positiv. Vi kan tilslutte os argumenterne for tilføjelsen af denne mulighed. Det er en god idé at der opsættes krav og betingelser for aftalen, f.eks. hvis borgeren fortryder at flytte til en ny kommune.